

1. DE DROEFHEID NAAR GOD.

Het is een onbetwistbare waarheid, mijn hoorders, dat onze menselijke natuur een afkeer heeft van alle lijden, moeite en verdriet. Wij zijn gewoon alles in te spannen, om wat ons droefheid kan veroorzaken, zo spoedig mogelijk te verwijderen en de gestoorde rust en blijdschap weer terug te verkrijgen. Ofschoon wij nu daartoe verscheiden wegen kunnen inslaan en door gepaste middelen dikwijls ons doel kunnen bereiken, kunnen er echter omstandigheden en zaken plaats hebben, waardoor wij volstrekt verhinderd worden, om tot ons oogmerk te geraken.

De zaak, welke is voorgevallen, kan zo treffend en onrustbarend zijn, dat zij een diepe indruk op ons hart achter laat, en dat ons gemoed met een zodanig leedwezen vervuld wordt, dat wij het soms in tranen moeten ontlasten.

Meermalen gebeurt het, dat ons hart bij het leed dezer aarde, door er over te klagen en het te bewenen, geenszins wordt verlicht, maar steeds geprangd en gesloten blijft; ja, er zijn mensen, die tot aan hun dood over het een of ander blijven treuren en hun lot beklagen.

Maar het kan ook plaats hebben, dat wij, door ons gemoed uit te storten en door ons leed aan anderen bekend te maken, vertroost worden, en deze droefheid is niet als droefheid, maar als iets, waardoor wij het een of het ander bereiken, dan ook de enige, die voor ons hart begeerlijk is. Welk een genot kunnen wij smaken, wanneer wij bij voorbeeld aan een vriend of vriendin, ons geprangd hart mogen openbaren, en welk een troost genieten wij, als wij de deelneming van anderen in ons lot mogen gewaar worden en met de daad ondervinden.

Maar welke droefheid ons ook begeerlijk moge voorkomen, er is een droefheid, welke de belangstelling en de aandacht van alle mensen tot zich moest trekken, namelijk: de droefheid naar God. *Gave God dat wij deze droefheid, vóórdat wij deze wereld verlaten, bij eigen ervaring mogen kennen.*

U, onder Gods zegen, tot deze droefheid naar God op te wekken en te brengen, heb ik thans in dit uur tot het doel van mijn prediking gesteld. Doch zal zij die gezegende uitwerking hebben, dan gevoelen wij, dat wij 's Heeren bijstand behoeven. Komt, heffen wij dan vooraf onze harten op tot Hem, van Wie alle gaven en volmaakte giften afdalen. En volgt mij in het gebed, dat wij om die zegen, voor de troon Zijner genade uitstorten.

2 Korinthe 7:10a

Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

De Apostel Paulus had in zijn eerste brief aan de Gemeente van Korinthe harde dingen moeten schrijven, hetgeen op sommige een gewenste uitwerking had gehad, zodat zij van hun schandelijke levenswijzen afstand hadden gedaan en tot een waar berouw en oprechte bekering waren gekomen. Ofschoon het nu de Apostel had ter harte gegaan, dat hij als een dienstknecht van Christus hen over hun zonden zo diep had moeten ter neerslaan, werd hij echter weer opgebeurd, toen hij vernam, dat zijn vermaning enige vrucht bij hen had uitgewerkt. Hij verblijdde zich, dat zij waren bedroefd geweest tot bekering, dat zij naar God droefheid hadden aan den dag gelegd. *Want, zegt hij, de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.*

Een gewichtige en troostvolle waarheid, mijn hoorders. Komt laat ons over deze woorden van Paulus nog wat nadenken. Letten wij daartoe:

1. Op de aard der droefheid naar God;
2. Op het gevolg daarvan,
3. En op de vrucht van dezelve.

1. Wat vooreerst den aard van deze droefheid betreft.

Paulus noemt haar terecht *een droefheid naar God*. Want zij is niet alleen een droefheid naar Gods wil, welke Hem welbehaaglijk is, maar zij heeft ook haar oorsprong van God en strekt zich tot Hem uit.

Zij is, zei ik, een droefheid naar Gods wil.

Zo wil dan God, mijn hoorders, dat wij over onze zonden bedroefd zijn, dat wij haar zullen betreuren! Ja gewis, want daar bestaat alle reden voor. Of is niet de mens door zijn zonde van het toppunt van geluk in de diepste ellende gekomen? Heeft hij zich niet moedwillig van datgene beroofd, wat hem tot heil en blijdschap kon verstrekken? Ach! het is al ellende, wat wij onder de zon aanschouwen.

De mens heeft zich door zijn afval van het hoogste Goed beroofd, zodat hij nu van nature Gods gunst en gemeenschap moet missen, en is niet slechts bedorven en onrein van hart en verkeerd in al zijn handelingen, maar is daarenboven ook verdoemelijk voor God en berokkent zich door zijn zonden Gods geduchte straf en toorn. Hierover

nu wil God, dat de mens zich zal bedroeven, dat hij zich zijn ongelukkige toestand ernstig aantrekke en daaruit zoeker verlost te worden.

Maar ach, toehoorders! wie is er, die van nature zich waarlijk over zijn zonde bekommert? Men moge de gevolgen der zonde al eens vrezen en voor de straffen, daarop bedreigd, soms beducht zijn; over de zonde *als zonde* bekommeren of bedroeven wij ons niet, en dit is onze grootste ellende, dat wij moedwillig voor de schandelijkheid der zonde in Gods heilige ogen, onze ogen sluiten. Wie zou er ooit tot berouw, wie zou er ooit tot bekering komen, zo God zelf de mens op zijn zondeweg niet stil hield en hem zijn ongelukkige toestand niet ernstig deed inzien? De ware droefheid heeft dus ook haar oorsprong van God.

Meermalen wordt in de Schrift God als de bron van deze droefheid voorgesteld, en de middelen zijn menigvuldig, welke Hij aanwendt, om den mens tot dat, Hem welbehaglijk berouw te stemmen. Slaat b. v. de gewijde rollen op en ziet daar een Manasse door Gods beschikking in de gevangenis gekomen; ziet hem berouw betuigen over zijn zonde en bekennen, dat de Heere God is. Een heidens veldheer, Naäman de Syriër wordt met melaatsheid geslagen en leert belijdenis doen van zijn ronde. Een Saulus wordt op de weg naar Damaskus in fijne woede gestuit, en door een hemels licht getroffen, valt hij in ootmoed voor God neer en roept biddend uit: "*Heere! wat wil Gij, dat ik doen zal?*"

Ja, mijn hoorders, als God het wil, dan gaat een Petrus naar buiten en weent bitterlijk, dan slaan tollenaars op hun borst en vallen zelfs hoeren in ootmoed en met berouw aan Zijn voeten neer. Daar valt een Stokbewaarder bij het aanschouwen der dingen, die gebeuren als met zijn aangezicht op den grond, uitroepende: "Lieve Heeren, wat moet ik doen, om zalig te worden," en duizenden van Joden roepen uit: "Mannen Broeders! wat zullen wij doen?"

Deze wordt door ziekte en tegenspoed, gene door voorspoed en zegen; de één wordt door het woord van een vader of moeder, vriend of vriendin, de ander weer door de verkondiging van het Evangelie - *maar allen worden door God tot nadenken en droefheid over hun zonden gebracht*. Wat toch zouden alle uitwendige middelen baten, zo God door Zijn Heilige Geest dezelve niet aan ons hart zegende en vruchtbaar maakte? Het is de Heilige Geest, die de ware droefheid naar God in het hart van de mens tot stand brengt.

En deze ware droefheid strekt zich dan ook naar of tot God uit.

De mens, die door de Heilige Geest en het Woord wordt verlicht, begint zichzelf en zijn diep gevallen staat te leren kennen, en ziet in, dat hij al zijn vorige dagen buiten God en Zijn gemeenschap heeft doorgebracht en dat hij door zijn zonde van Zijn gunst is beroofd geworden. O, de gedachte, dat hij God moet missen, vervult zijn ziel met innige droefheid! Het doet hem innig leed, dat hij niet alleen tegen een heilig en rechtvaardig, maar ook tegen een goedertieren en lankmoedig God heeft gezondigd en roept met David uit: "*Tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd en gedaan, wat kwaad is in Uw heilige ogen. Zijt mij genadig, o God, naar de grootheid Uwer goedertierenheden; delg mijn overtredingen uit naar Uwe barmhartigheden! Neem mij toch weer aan in Uw gunst en wees mij arm zondaar genadig!*"

Zo treurt de mens over hetgeen hij verloren heeft, en is sterk verlangend, om weer in het bezit van het hoogste goed te geraken, en daar deze droefheid naar God de ware droefheid is, heeft zij ook gewenste gevolgen. Zij werkt, zegt Paulus, *een onberouwelijke bekering*.

II.

Het gevolg ervan is dus een ware bekering. Deze bekering nu bestaat niet slechts in een afstand doen van uitwendige zondige daden, en in de betrachtning van enige goede daden, maar zij is meer dan dat. Zij bestaat, gelijk ook het woord door onze overzetters, door *bekering* vertaald, eigenlijk te kennen geeft, in *een zinsverandering*, in een vernieuwing van het gemoed, zodat de inwendige neigingen en begeerten van het hart zich naar de levenden God uitstrekken. Het is dus een bekering tot God zelve, van Wie de mens door de zonde is afgeweken en vervreemd geworden. Vandaar dat de Profeet Samuël, toen het ganse huis Israëls den Heere achterna klaagde, tot hetzelfde zei: "*Indien gijlieden u met uw ganse hart tot den Heere bekeert, zo richt uw hart tot den Heere.*" En God zelf wordt door een van de Profeten sprekende ingevoerd: "*Indien gij u bekeert, o Israël! zo bekeert u tot Mij.*"

Daar nu deze bekering *een onberouwelijke bekering* is, een bekering, die niet gelijk is aan een morgenwolk of vroeg opkomende dauw, zo vindt de bekommerde en treurende zondaar geen rust, voor dat hij door het geloof in Christus weer in Gods gunst en gemeenschap zich hersteld ziet, en zo dikwijls als hij die gemeenschap met God door zijn nieuwe zonde en afwijkingen weer moet derven en missen, is er voor hem geen ware rust en troost te vinden, dan in de ware ootmoed en droefheid naar God.

Deze bekering nu openbaart zich *in zijn ganse handel en wandel*, en hieruit blijkt de echtheid van zijn berouw en droefheid over de zonden. De zonden blijven hem wel tot zijn dood toe aankleven, maar het is en blijft toch ook zijn

lust, om in de nabijheid en gemeenschap van God te leven. Nimmer heeft hij berouw, dat, hij de weg des levens heeft ingeslagen; als hij valt dan wordt hij door Gods kracht weer opgericht, zodat het hem gegeven wordt om te volharden tot den einde toe en alzo eenmaal de zaligheid der ziel te bereiken. En dit is nu de vrucht van de droefheid naar God, *dat zij een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt.*

III.

Ja, mijn hoorders, *zaligheid is* de vrucht van de oprechte droefheid naar God. Reeds in dit leven vangt deze zaligheid aan. Niet altijd is deze droefheid bij de Christen afgescheiden van de blijdschap in God. Want zij die treuren, worden door Christus reeds zalig gesproken. Reeds bij de aanvang van de ware droefheid smaakt de ziel enige zaligheid. Getuigt het, gij Godvruchtigen onder mijn hoorders! Hebt u onder het treuren over uw zonden wel niet eens zaligheid gesmaakt? Was het u dikwijls niet ongewoon zalig, als gij uw hart voor de Heere mocht uitstorten. O, het is niet te zeggen, welk een zaligheid in deze droefheid genoten wordt. Ja zij wordt wel eens in vreugde en blijdschap veranderd, zodat de ziel als huppelt van vreugd, en naarmate de droefheid naar God hartelijker en inniger wordt, naar die mate is ook de blijdschap wel eens meer nabij. Daarenboven, ofschoon de zaligheid hier afwisselend is en de Christen er maar een beginsel en proefje van geniet, zal het volle genot van dezelve eens in den hemel tot in alle eeuwigheid genoten worden.

Toehoorders, wie zou op deze droefheid naar God geen prijs stellen? Wie zou haar niet vurig begeren? Vele dingen worden door ons mensen aangevangen, waarover wij al spoedig berouw krijgen en welke wij zodra mogelijk weer varen laten. Veel wordt er door de mensen tot stand gebracht, hetwelk voor hen een nadelige uitwerking heeft. Meermalen gebeurt het, dat ziel en lichaam er door worden verwoest en bedorven, de maatschappij een groot nadeel berokkend en de wraak van de hemel er als door wordt ingeroepen. Maar dat de Christen over zijn zonden mag treuren en berouw gevoelen, daarover zal hij nooit berouw hebben. Nee, dit blijft voor zijn hart steeds begeerlijk, want het werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Een zaligheid, welke te vergeefs in de vreugde dezer wereld wordt gezocht; een zaligheid, welke door geen woorden kan uitgedrukt worden, geen pen kan beschrijven en welke duurt tot in alle eeuwigheid. Ja, daar boven zal de Christen een zaligheid genieten, welke geen oor heeft gehoord, geen oog gezien en nimmer in eens mensen hart is opgekomen. Want verzadiging van vreugde en liefelikheden zijn aan Gods rechterhand eeuwiglijk en altoos.

Toepassing

En nu, mijn hoorders, kent u allen nu deze droefheid naar God? Hebt u deze ware droefheid over uw zonden bij eigen ervaring leren kennen? Zonder twijfel zullen sommigen van u deze vraag mij wel toestemmend kunnen beantwoorden; maar velen van u zullen waarschijnlijk wel moeten zeggen: "Och, nee! Daar heb ik nog geen kennis aan; ik heb nog nooit zo over mijn zonden kunnen bedroefd zijn. Ja, ik ken wel een droefheid, maar, ach, het was slechts een droefheid der wereld; zij heeft bij mij geen onberouwelijke bekering tot zaligheid gewerkt."

Geliefden! Indien u dan nog van datgene beroofd bent, hetwelk u eeuwig gelukkig zou kunnen maken, dan bent u wel bezorgd voor de dingen van dit leven, maar onbezorgd aangaande de belangen van uw onsterfelijke ziel. O, mocht u door deze mijn rede dan nog eens tot nadenken worden gebracht en gij uw zonden met hete tranen leren bewenen.

Ja, Geliefden! God wil, dat ook gij naar Hem zult bedroefd zijn; dat ook gij u voor Zijn aangezicht verootmoedigt en uw zonden met innig leedwezen en berouw belijdt en betreurt. God heeft u van uw jeugd af aan wel gedaan en Zijn lankmoedigheid en goedertierenheid op menigerlei wijze bewezen. U daarentegen hebt Hem niet gediend, hebt Hem niet gevreesd, maar tegen Hem gezondigd en gedaan, hetgeen kwaad was in Zijn ogen. O, hoe menig jaar, hoe menige dag, hoe menig uur is er al niet voorbij gevlogen, waarin u niet aan God hebt gedacht, waarin u hebt geleefd, als of er geen God was, Wiens ogen de ganse aarde doorlopen en die uw gezindheden en daden nauwkeurig gadesloeg. En ofschoon uw geweten zeide: "*je zondigt, of, je doet kwaad;*" ofschoon u meermalen door deze of gene, door het een of het ander bent gewaarschuwd geworden, u ging voort met te doen wat kwaad was in Gods ogen en Zijn weldaden met uw zonden te belonen.

Geliefden! Hebt u dan niet alle redenen, om over uw gedrag, om over uw handelwijze, om over uw menigvuldige zonden te treuren en uzelfen voor God te verootmoedigen? Wat zal het u baten, dat u onder het licht van het Evangelie geleefd hebt, dat Jezus Christus de enige Zaligmaker van zondaren u is gepredikt geworden, als u voor God niet met ootmoed belijdt, dat u een strafwaardig zondaar zijt en Zijn vergeving nodig hebt? Al kende u de ganse Schrift van buiten en wist veel dingen daaruit te verklaren, indien u echter dat goddelijke kleinood, de droefheid over uw zonden, ontbrak, dan zouden de roepstemmen, om als een verloren zondaar tot Jezus Christus te komen, in het uur des oordeels tot verzwaring van uw schuld en straf verstrekken.

Ja, wij prediken u een medelijdend en ontfermend Zaligmaker. Maar neemt het toch ter harte, een Zaligmaker, Die alleen vermoeden en belasten vanwege hun zonden tot Zich roept; een geestelijke Medicijnmeester, Die alleen zieken van ziel geneest.

Wij prediken Jezus Christus, Die als met uitgebreide armen de berouwhebbend zondaar staat te wachten, maar die ook eenmaal alle onboetvaardigen voor eeuwig zal veroordelen.

En hoort dit allen, die nu nog in uw onboetvaardigheid en in uw zonden wilt blijven voortgaan, die geen lust hebt, om u voor God te vernederen en te verootmoedigen, eenmaal - en wie weet hoe spoedig, - zal voor u het ogenblik aanbreken, dat u, indien u niet hier uw zonden hebt willen belijden, benauwdheid en droefenis in uw ziel zult moeten ondervinden. Dan zal uw geweten ontwaken en u als met een donderende stem toeroepen: "*gij zijt verloren, eeuwig verloren.*" Dan zult u wel inzien, dat u van Gods gunst en zalige gemeenschap verstoken zijt. Maar ach, dan zal het te laat zijn. U zult dan geen plaats voor uw berouw vinden, ofschoon gij dezelve met hete tranen zult zoeken. O, hebt toch medelijden met uw onsterfelijke, voor de eeuwigheid geschapen ziel en wilt u bij tijds nog voor God verootmoedigen!

Ach, hoe kunt ge nog ongevoelig en verhard in uw zonden blijven voortleven? Is het dan een zaak van geringe aangelegenheid, eeuwig gelukkig of rampzalig te zijn, eeuwig een ongestoorde zaligheid, Gods gunst en nabijheid te genieten, of Hem eeuwig te moeten missen? Hebben wij, vraag ik nog eens, niet alle reden om onze zonden te betreuren? De zonden zijn immers oorzaak geweest, dat Christus de troon Zijner heerlijkheid verliet en op deze wereld niet slechts kwam rondwandelen, maar ook Zich aan allerlei lijden, ja aan de smartelijke en schandelijke dood des kruises Zich kwam overgeven. Blijft u onder de voorstelling van dit alles nog koud en onverschillig, bidt dan tot God, dat Hij het stenen hart in u verbreekt en door Zijn Heiligen Geest u levendig en krachtig van uw zonden overtuigt, opdat u ook naar Hem moogt bedroefd worden en tot een ware bekering geraken.

Toehoorders! Ik roep u allen toe, armen en rijken, jongen en ouden, vrouwen en mannen! Verootmoedigt u voor het Aanschijn des Heeren. Nee! Ik wil uw droefheid over uw dierbare afgestorvene niet laken of afkeuren. Treurt vrij over uw doden, want anders zou u het gevoel van uw menselijkheid moeten uitschudden en in uw hart zeer moeten smoren; maar waar wij ook immer over bedroefd zijn, bedenken wij toch dat de droefheid der wereld de dood werkt; maar de droefheid naar God een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Treuren wij over het verlies van onze betrekkingen, of over het verlies van het een of ander in deze wereld, en zullen wij dan niet over het gemis en het verlies van Gods gunst en gemeenschap bedroefd zijn? Waarlijk, al bezitten wij alle schatten van dit leven, zo wij het hoogste goed missen, dan zijn wij arm en ellendig. God geve dan, dat wij allen naar Hem bedroefd zijn, en als arme zondaars bij Hem in Christus mogen genade en vergeving van al onze zonden zoeken en vinden.

Maar wellicht zegt deze of gene uwer: "ik ken wel een droefheid over mijn zonden, maar ik weet niet of mijn droefheid de ware is, of het een droefheid is naar God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt." Geliefden, zo uw droefheid slechts een gevoelige, ligt voorbijgaande hartstocht over uw zonde en haar gevolgen is, dan zal zij zeker niet veel goeds nalaten en bij u geen bekering tot zaligheid teweeg brengen. Veel mensen zijn wel eens aangedaan, maar het duurt slechts kort; zij gaan evenwel in het najagen van de vermaken der zonde en in de dienst der wereld voort; hun berouw gaat niet diep genoeg. Het is gelijk aan een morgenwolk en vroeg opkomende dauw. U kunt dan, wie u ook zijt, uit de vruchten van uw berouw en droefheid over de zonde, de echtheid en oprechtheid van het werk beproeven.

Maar zijt u zo bedroefd over uw zonden, dat het u innig leed doet, dat u niet slechts tegen een heilig en rechtvaardig, maar ook tegen een goedertieren en lankmoedig God hebt gezondigd, en treurt u over het gemis van God en Zijn gunst, dan hebt u alle reden, om te geloven, dat het een werk van de Heilige Geest is. Houdt dan maar moed, geliefden! Maar wees steeds bevreesd, om in het berouw over uw zonden, de grond van uw zaligheid te stellen. Nee, het berouw over de zonden kan wel een bekering tot zaligheid ten gevolge hebben, maar het kan nimmer de grond van de zaligheid zijn. De grond daarvan moet alleen, ook bij u zijn: *Christus en Dien gekruist*. Dit echter mag ik tot uw troost en uw bemoediging zeggen, dat gij, die u zo zondig en verloren ziet, juist de voorwerpen zijt, die Christus tot Zich roept, en Hij heeft mij, Zijn dienstknecht, ook tot u gezonden, om u op het vriendelijkst, hoe schuldig, zondig en verloren, ja strafwaardig, u ook in u zelve zijt, tot Hem te nodigen. Uw droefheid zal eenmaal in blijdschap worden verwisseld, want die met tranen zaaien, zullen eens met gejuich maaien.

Deze blijdschap in God hebt u, meer gevorderde christenen, reeds bij ervaring mogen leren kennen. Het is waar, de tijd zal u nog wel niet ontgaan zijn, toen u ook uw zonden met hete tranen beweede; toen u weigerde vertroost te worden, omdat u God moest missen, en wie zou u ooit getroost hebben, zo de Heere Zich niet aan uw ziel had geopenbaard. Maar u hebt dan toch immers ook ondervonden, dat uw droefheid naar God bij u een onberouwelijke bekering tot zaligheid uitwerkt? O, hoe zalig was het u toen, terwijl u daar met een bedroefd en weemoedig hart als

een veroordeeld en verloren zondaar voor Gods troon nederlag; toen, zeg ik, Christus als de Middelaar Gods en der mensen Zich aan uw hart openbaarde, en u door Hem in Gods gunst en gemeenschap u mocht hersteld zien. Ja, zalig was het reeds voor u, toen u over uw zonden treuren mocht, maar nog groter zaligheid hebben, gesmaakt, toen u datgene mocht verkrijgen, waarnaar uw hart zo zeer verlangde.

Hebt u dan door Gods genade het hoogste goed mogen vinden, brengt het u dan toch steeds in de gedachte, dat in God alleen uw zaligheid gelegen is. Het geestelijke leven, hetwelk u van Hem hebt ontvangen, kan alleen door Zijn nabijheid en gemeenschap verkwikt, gevoed en versterkt worden. Nee, u betaamt het vooral niet meer uw genoeg in de dingen buiten God te zoeken: al wat u buiten Hem zoekt, is voor u de dood. Ik wil het u toestemmen, dat de zonde en afwijkingen nog een scheiding tussen God en onze ziel voor een tijd kunnen te weeg brengen, en wie onzer zal het klagen en treuren over déze zonden en afwijkingen tegenspreken of afkeuren; maar Gods vrije en eeuwige liefde jegens ons verandert in eeuwigheid niet.

Hebt u droefheid in de wereld, troost u dan met deze gedachte, dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden, en eenmaal zult u de vrucht van uw droefheid naar God, de zaligheid uwer ziel eeuwig en altoos in de volste mate genieten. Amen.